

Taipalsaaren kunta
Kellomäentie 1
54920 Taipalsaari

Taipalsaaren kunnan lausuntopyyntö 12.11.2021

**Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto koskien
Kattelussaari - Jänkäsalon osayleiskaavan ajantasaistaminen ja laajennus,
kaavaehdotus, Taipalsaari**

Lausuntopyyntö

Taipalsaaren kunta on pyytänyt Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (myöhemmin ELY-keskus) lausuntoa koskien Kattelussaari - Jänkäsalon osayleiskaavan ajantasaistamista ja laajentamista. Kyseessä on kaavaehdotus.

Kattelussaari-Jänkäsalon osayleiskaavan ajantasaistaminen käsittää kokonaisuudessaan Kattelussaari-Jänkäsalon osayleiskaavan sekä Suuren Jänkäsalon alueen. Poikkeuksena on osa Päiviön saaresta, johon Lappeenrannan kaupungin toimesta tehtiin erillinen kaavamuutos 2017. Yleiskaavan laajennusalue koskee Kutilan kanavan eteläosan tilaa. Perusteena laajennukselle on maanomistajakohtaiset neuvottelut kanava-alueesta sekä kanavavarauksen laajentaminen lännen suuntaan.

Ajantasaistuksen tavoitteita ovat myönnettyjen poikkeamislupien huomioiminen, havaittujen virheiden korjaaminen, rakennuspaikkojen laajennukset ja siirrot, rakennuspaikkojen käyttötarkoitusten muutosten tutkiminen loma-asumisesta vakituiseen asumiseen, kaavamerkintöjen ja määräysten päivittäminen. Saimaannorpan kannan kasvun ja pesimäalueiden laajenemisen huomioon ottaminen rakentamisessa taikka Saimaannorpan suojelutavoitteen ja rantojenkäytön yhteensovittaminen on alkuvaiheessa tullut viranomaisavoite kuten myös Kutilan kanavaan liittyvä maankäyttö ja toteuttaminen.

Alueidenkäyttö

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on 31.3.2021 antanut lausunnon koskien kyseisen kaavan kaavaluonnosta. Nyt vireillä olevassa kaavaehdotuksessa on otettu hyvin huomioon Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen antama aikaisempi lausunto. Alueiden käytön osalta ehdotetaan vielä tarkasteltavaksi seuraavia seikkoja:

Kaavaluonnosta koskevassa lausunnossa Kaakkois-Suomen ELY-keskus on tuonut esille hallituksen esityksen (HE 251/2016 vp.) sisällön koskien

21.12.2021

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, myöhemmin MRL) 128 §:n osalta. Hallituksen esityksen mukaan:

Yleiskaava-alueella maisematyölupaa ei voisi määrätä koskemaan puiden kaatamista maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi osoitetulla alueella. Ehdotettu muutos koskisi metsän hakkuuta ja siihen liittyviä metsätaloustoimenpiteitä. Esimerkiksi metsänuudistamiseen liittyvään maanmuokkaukseen ei tarvittaisi maisematyölupaa. Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella tarkoitettaisiin yleiskaavan M-alkuisia aluevarausmerkintöjä. Näille alueille ei olisi mahdollista sisällyttää sellaisia rasteri-, kohde- tai viivamerkintöjä, joihin kohdistuisi maisematyöpalveluite.

Kattelussaari - Jänkäsalo osayleiskaavan M-alueille sijoittuu viivamerkintöinä arvokas harjualue (ah) sekä arvokas maisema-alue (am). Arvokkaan harjualueen (ah) ja arvokas maisema-alueen (am) kaavamerkintöihin on kaavaluonnokseen verrattuna lisätty seuraava lause: "*Rajoitus ei koske normaaleja metsätaloustoimenpiteitä.*". Normaalina metsätaloustoimenpiteenä voidaan pitää muun muassa avohakkuuta päätehakkuuna, joka voi vaikuttaa arvokkaaseen harjualueeseen taikka arvokkaaseen maisema-alueeseen.

Huomioon tulee ottaa esimerkiksi Tapion Metsänhoidon suositukset ohjejulkaisu sekä Metsätehon ja Tapion yhdessä julkaisema ohjeistus koskien rantametsien käsittelyä. Rantametsien käsittelyä koskevassa ohjeistuksessa on maisemallisesti merkityksellisistä metsien käsittelystä ohjeistettu seuraavaa:

"Maisemallisesti merkittävien metsien käsittelyssä noudatetaan erityistä harkintaa. Käsittelykuviot rajataan sopivia maastonmuotoja noudattaen. Hakkuiden suunnittelussa tulisi käyttää maaston tarjoamia mahdollisuuksia, jotta hakkuut sopeutuvat mahdollisimman luontevasti maisemaan. Uudistaminen pyritään tekemään luontaisesti tiheää siemen- ja suojuspuuasentoa käyttäen aina kun siihen on edellytyksiä. Avohakkuiden tulisi olla pienialaisia. Uudistusaloille suositellaan jätettäväksi säästöpuuryhmiä. Maisemanhoidollisista syistä kiertoajan jatkaminen ja uudistuskypsän metsikön harventaminen voi olla perusteltua. Pienet saaret ja kapeat niemet jätetään mieluiten kokonaan hakkaamatta. Erityistä huomiota kiinnitetään rantakallioiden ja hiekkarantojen ympäristöihin. Kitumaiden kalliometsiköt suositellaan jätettäväksi luonnontilaan. Normaalisti metsäkuvasta poikkeavat maisemallisesti arvokkaat puuyksilöt säilytetään."

Tämän osalta Kaakkois-Suomen ELY-keskus ehdottaa, että kaavamerkintöihin ja määräyksiin kohtaan *yleiset määräykset otsikon metsänhoitoa ja maataloutta koskevat määräykset ja suositukset* lisättäisiin suosituksia koskien maisemallisesti arvokasta aluetta sekä harjualuetta. Harjualueen koskevat ehdotukset ovat tässä lausunnossa myöhemmin.

21.12.2021

Kaavaluonnosta koskevassa lausunnossa on lausuttu kaavamerkintöihin koskien, että olemassa olevien ja uusien vakituisten asunnon paikkoja (punaiset ja mustat neliöt) sekä loma-asunnon paikkoja (punaiset ja mustat ympyrät), että rakennuspaikkojen statukset tulee päivittää. Ehdotuksen kaavakarttaa tarkastelemalla voidaan havaita, että rakennuspaikkojen statuksia on muutettu kaavan luonnosvaiheen jälkeen. Uusia loma-asunnon paikkoja (punaiset pallot) sekä uusia vakituisten asunnon paikkoja (punaiset neliöt) on kartoilla reilusti yli sata kappaletta. Kaavaselostuksen 5.1 kaavamuutokset perusteluineen sisällön osalta, kun vertaa kaavakarttoja, niin vaikuttaisi sille, että uusia loma-asunnon paikkoja sekä uusi vakituisten asunnon paikkoja on enemmän. Kaavaselostuksen osalta voisi vielä miettiä, että tulisiko selostusta täydentää tämän osalta.

Rantaosayleiskaava esitetyssä muodossa mahdollistaa Taipalsaaren yhdyskuntarakenteen hajaantumista. Hajarakentamisella tiedetään olevan negatiivisia vaikutuksia kuntatalouteen ja arjen hallintaan. ELY-keskus viittaa yhdyskuntarakenteen hajaantumiseen liittyen aiemmin valmisteluvaiheessa kaavaluonnoksesta lausumaansa.

Vesihuolto

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa kaava-alueen vesihuollon järjestämisestä. Hulevesien osalta nykyiset kirjaukset huomioivat kaavoituksen aiemmissa vaiheissa annetut lausunnot.

Pohjavesi

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on saanut valmiiksi Taipalsaaren pohjavesialueita koskevan vesienhoitolain (laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä, 1299/2004) mukaisen tarkistuksen. Muutokset ovat tulleet julkisiksi 1.12.2021. Kaava-alueeseen liittyen on huomioitava, että Saimaanrannan lomakylä -niminen pohjavesialue (0583111) poistui luokituksesta ja alue liitettiin Pönniälänkankaan (0583112) 1E luokan pohjavesialueeseen. Lisäksi kaava-alue sijoittuu osittain Valkjärven tasanne -nimiselle 2 luokan pohjavesialueelle (0583120). Kaavakartassa rajaukset ja luokat ovat oikein, mutta kaavaselostuksessa on vanhat tiedot.

Kulttuuriympäristö

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kaavaluonnosta koskevat kommentit kulttuuriympäristön osalta on huomioitu kaavaehdotuksessa.

Harjualue

Kuten aikaisemmin tässä lausunnossa on tuotu esille kohdassa alueidenkäyttö, että Kattelussaari - Jänkäsalo osayleiskaavan M-alueille sijoittuu viivamerkintöinä mm. arvokas harjualue (ah). Kaavamerkintöihin on kaavaluonnokseen verrattuna lisätty seuraava lause: "*Rajoitus ei koske normaaleja metsätaloustoimenpiteitä.*". Kuten arvokkaasta maisema-alueesta on aikaisemmin tässä lausunnossa tuotu esille, niin myös

21.12.2021

arvokkaan harjualueen osalta ehdotetaan, että kaavamerkintöjen ja -määräysten yleisiin määräyksiin otsikon *metsänhoitoa ja maataloutta koskevat määräykset ja suositukset* lisättäisiin harjualuetta koskevia suosituksia. Näitä suosituksia olisivat esimerkiksi, että metsänhoidossa tulee säilyttää harjualueen luonnonmukaiset pinnanmuodot ja erityispiirteet käyttämällä mahdollisimman kevyitä maanmuokkausmenetelmiä. Harjualueen metsäinen luonne tulisi säilyttää jättämällä säästöpuita tai suosimalla jatkuvan kasvatuksen menetelmää sen ollessa mahdollista. Laajoja avohakkuita tulisi välttää.

Liikenne

Kaavamuutoksen aiheuttamien maankäytön muutosten aiheuttamat muutokset liikenteessä valtion tieverkolla ovat vähäiset. Muutokset liikenteeseen jakautuvat laajalle alueelle eikä odotettavissa ole havaittavia vaikutuksia turvallisuuteen, sujuvuuteen tai liikenteen aiheuttamiin haittoihin.

Lopuksi

Kaakkois-Suomen ELY-keskus ehdottaa tarpeen mukaan viranomaisneuvottelujen tai työneuvottelujen järjestämistä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Suvi Karppinen ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

Tiedoksi

Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Karjalan museo
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

Tämä asiakirja KASELY/1116/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/1116/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Karppinen Suvi 21.12.2021 10:36

Hyväksyjä Perttola Pertti 21.12.2021 11:42